

СТАНОВИЩЕ

от д-р Анелия Михайлова Стоянова – доцент в Пловдивски Университет
„Паисий Хилендарски“, Катедра Зоология

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“
по: област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика
професионално направление 4.3. Биологически науки
докторска програма Зоология

Автор: Полина Димитрова Христова

Тема: „Гнездова орнитофауна на фрагментите от равнинни гори в Западна Горнотракийска низина“

Научни ръководители: доц. д-р Христо Ангелов Димитров – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ и доц. д-р Георги Сашев Попгеоргиев, Национален природонаучен музей, София

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № РД-21-494 от 27.02.2024 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Гнездова орнитофауна на фрагментите от равнинни гори в Западна Горнотракийска низина“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, докторска програма Зоология. Автор на дисертационния труд е Полина Димитрова Христова – докторант в редовна форма на обучение към катедра Зоология на Биологическия факултет на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, с научни ръководители доц. д-р Христо Ангелов Димитров от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ и доц. д-р Георги Сашев Попгеоргиев, Национален природонаучен музей, София.

Представеният от Полина Христова комплект материали на електранен носител е в съответствие с Чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва всички необходими документи, описани в молба до Ректора на ПУ. Документите са подготвени и представени коректно и прецизно. Личният принос на докторанта в осъществяването на всеки един етап от дисертационния труд е подчертан и не буди съмнение. Постигнатите резултати и формулирани приноси са лична заслуга на Полина Христова.

Полина Христова завършва ПУ „П. Хилендарски“ през 2017 г. като бакалавър по екология, а през 2019 г. придобива магистърска степен на образование по

Биоразнообразие, екология и конзервация в същия университет. Тя разработва и защитава дипломни работи в областта на орнитологията за дипломиране и в двете степени на образование. От 2020 г. до март, 2023 г. е редовен докторант в катедра „Зоология“ на БФ на ПУ. От 2018 година до сега, докторантът работи в две неправителствени организации с природозащитна дейност – Сдружение „Зелени Балкани“–Пловдив и Българското дружество за защита на птиците, където развива активна дейност в областта на координация и прилагане на образователни дейности, като мениджър проекти, специалист комуникации и полеви експерт.

2. Актуалност на тематиката

Дисертационният труд на Полина Христова е посветен на изследване на орнитофауната на фрагменти от широколистни гори в част от Горнотракийската низина, която е обработваема в голямата си част. В този смисъл, фрагментите се явяват като островни убежища за много видове птици и проучването на тяхното разнообразие, разпространение, структура и численост на популациите в отговор на антропогенния натиск, изисквания към средата и процесите, които влияят върху техните местообитания са солидна основа за оценката на застрашеността им и набелязване на адекватни мерки за защита. От друга страна, птиците са подходящ обект за екологични изследвания и се използват като индикатор за проследяване на промените в местообитанията им. Резултатите от дисертацията могат да бъдат използвани за сравнителни анализи и оценка на промените в орнитоценозите във връзка с антропогенния натиск и климатичните промени. Всичко това очертава актуалността на проучването.

3. Познаване на проблема

Литературният обзор на дисертационния труд представя задълбочено изследванията по темата до момента и докторанта демонстрира умения за аналитични обобщения и творческа оценка на литературните източници. В работата си, Полина Христова се позовава на 201 литературни източника, от които 23 са на кирилица. Информацията е прецизно събрана и обобщена от докторанта и това показва задълбочена и целенасочена предварителна теоретична подготовка, а така също мотивира целта, поставените задачи и избраните специфични подходи, необходими за реализиране на дисертационната теза.

4. Методика на изследването

В процеса на изпълнение на поставените цел и задачи на проучването са приложени класически и съвременни подходи за изследвания. За реализиране на планираното проучване по дисертационния труд са събрани и обработени огромно количество данни, които са солидна база за анализи. Проучването е проведено в 15 фрагмента от равнинни гори в Западна Горнотракийска низина, а в прецизно подбраните пробни площадки са проведени общо над 6800 наблюдения. При отчитането на птиците е използван дистанционния метод чрез точкови трансекти. Регистрираните гнездящи видове птици са групирани спрямо предпочитанията към типа местообитание за гнездене. Получените резултати са обработени със съвременни програмни продукти и статистически методи. Приложенията към дисертационния труд прецизно представят всички изходни данни.

В заключение, подбраните и използвани при разработването на дисертационната теза методи са адекватни за целите на проучването и са използвани правилно в хода на осъществяването им.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд на Полина Христова съдържа 132 страници, онагледен е със 20 таблици, 16 фигури, 20 снимки и 19 приложения, и е написан съобразно утвърдените правила. Докторантът е направил позовавания на 201 литературни източника, от които 23 на кирилица. Резултатите са представени и систематизирани в съответствие с поставените цел и задачи. Дисертационният труд е написан на много добър стил и език.

Получените резултати са задълбочено анализирани, което логично води към ясно формулирани обобщения и изводи, а приносите с оригинален и научно-приложен характер са значителни, които най-общо могат да се дефинират като:

Приноси с научен характер:

Направена е актуална оценка на съставът и видовото разнообразие на птиците във фрагментирани равнинни гори в България. Оценени са плътност и численост на пойни видове птици в равнинните гори изследваната територия. Изследвано и анализирано е влиянието на структурата на горските фрагменти върху обилието и видовото богатство на установените видове птици и разпространението на нощно активни видове птици в равнинни горски фрагменти.

Приноси с научно-приложен характер:

Изготвен е актуален фаунистичен списък на гнездящите видове птици от равнинните гори в Западната Горнотракийска низина. Идентифицирани са основните

фактори, които оказват влияние върху орнитоценозите, а получените резултати могат да бъдат използвани за сравнителни анализи и оценка на промените в орнитоценозите във връзка с антропогенния фактор и климатичните промени.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантът е приложил 3 броя публикации в международни реномирани научни списания, реферирани и индексирани в базите данни Web of Science и Scopus, както следва: една публикация в *Acta zoologica bulgarica* (квартил Q4 (2022), IF (2022) = 0.5) и две публикации в *Ecologia Balkanica* (квартил Q4 (2022)). Трите публикации са в процес на отпечатване, като са представени служебни бележки от списанията..

Публикациите носят общо 36 точки, при изискуеми 30 точки, според минималните национални изисквания по група показатели „Г“, което напълно покрива изискванията. Публикациите са колективни, но във всички Полина е първи автор и нейния личният принос в разработването и оформянето на публикациите е подчертан и не буди съмнение.

По време на обучението си, Полина Христова е участвала в две конференции, където е представила част от резултатите по дисертацията.

7. Автореферат

Авторефератът е оформен съобразно изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, коректно представя всички раздели на дисертационния труд и отразява резултатите и оригиналните приноси с научен и научно-приложен характер, постигнати в дисертацията.

8. Лични впечатления

Познавам Полина Христова от обучението ѝ в Биологическия факултет на Пловдивския университет в бакалавърска, магистърска и докторска степен, а също така и от различни природозащитни дейности и събития в Сдружение „Зелени Балкани“ и БДЗП. Личните ми впечатления, които съм изградила за този период, са отлични. Полина Христова е отговорна, организирана и компетентна в работата си, всеотдайна като изследовател и човек. Уверена съм, че тези нейни качества са гаранция за бъдещото ѝ професионално развитие и реализация.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Всичко горепосочено безспорно показва, че в процеса на разработване на дисертационния си труд Полина Христова е придобила задълбочени теоретични знания и практически умения за работа в областта на орнитологията. Тя безспорно демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване, за анализ на резултатите и извеждане на обосновани заключения. Дисертационният труд съдържа оригинални научни и научно-приложни резултати и притежава характеристиките на ценно фундаментално изследване с потенциал за бъдещо развитие. Представените дисертационен труд, автореферат, публикации и комплект съпътстващи административни документи, отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“ за придобиване на ОНС „доктор“.

Убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на **Полина Димитрова Христова** в област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3 Биологически науки докторска програма Зоология.

02.04 2024 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Анелия Стоянова)